

MEDEDELINGENBULLETIN Nr 8

Van de "Nederlandse vereniging ter beoefening van de militaire historie",

Opgericht : 20 augustus 1966

Secretariaat : Burgemeester Caan van Necklaan 262 Leidschendam.

Penningmeester Giro : 14700 van Alg.Bank Nederland N.V. Den Helder, ten goede
van C.J. Kneppelhout, penningm. Ned.ver.t.b.v.d.
mil. historie.

Contributie per jaar : minimaal f. 15,-

De vereniging is er voor allen, die zich verdiepen in de studie van geschiedenis, ceremonieel, tradities, uniformen, emblemen, wapens en onderscheidingen van militaire en semi-militaire organisaties, meer in het bijzonder die van Nederland en de (voormalige) overzeese Rijksdelen.

I MEDEDELINGEN VAN HULSHOUDELIJKE AARD

- A. De vereniging telt op het moment van opstellen van dit bulletin (1 juni 1967) 218 leden. De 6e aanvulling op de ledenlijst is bijgevoegd.
- B. Nog 46 (!) leden moeten hun contributie over 1967 voldoen.
Bent U daar ook bij ? Zo ja, steun ons dan door nu te betalen.
In de kop van dit bulletin vindt U de nodige gegevens.
- C. Het bestuur is van plan telkens in de periode september t/m april enige lezingen te gaan organiseren voor onze leden en hun introduc e(s). De voorkeur gaat uit naar lezingen door onze eigen leden, eventueel toegelicht met film, bandopname, dia's, foto's of een expositie. Indien U bereid bent iets dergelijks voor onze vereniging te gaan doen, ontvangt het secretariaat gaarne Uw opgave, onder zo uitvoerig mogelijke toelichting van hetgeen U te bieden heeft.
- D. Het doet ons veel genoeg weer eens enige leden te mogen bedanken voor hun activiteiten op het gebied van de ledenwerving. Het zijn ditmaal de Luitenant-Kolonel der Mariniers b.d. F.L. Diekerhoff en de Luitenant-Kolonel der Kon.Marechaussee A.J. Weekenstroo, die ieder meerdere leden hebben geworven.

- E. Naan, echt arm is onze vereniging niet te noemen. Toch zou het bestuur graag wat meer armslag willen hebben om daardoor ook meer voor de leden te kunnen doen. We zouden meer excursies willen organiseren, 'n beter en frequenter verschijnend tijdschrift willen uitgeven, series militaire prentbriefkaarten willen uitgeven enz. enz. Maar daar is geld voor nodig! Of steun in "natura"!
- Er moet in Nederland nog veel z.g. "dood kapitaal" zijn. Mogelijk ook van eenmaal bestaande instellingen met soortgelijke doeleinden als die van onze vereniging. Dat geld sluimert ergens, doch waar? En hoe maken we het "wakker"?. Wie tipt ons? Tenslotte bestaat er ook een mogelijkheid, dat enige (of vele!) leden buiten hun normale contributie iets extra's schenken aan onze vereniging. Indien dat gebeurt, garandeert het bestuur, dat U de resultaten van het verenigingswerk met sprongen zult zien stijgen! Wie helpt ons?.

II. VAN DE STUDIE-AFDELINGEN

- A. Voor de eerste maal verschijnt in ons bulletin een rubriek over de studie-afdelingen. Wij hopen er voortaan talrijke berichten van de afdelings-correspondenten in aan te treffen. De redactie van het bulletin wenst de nieuwe studie-afdelingen een succesvolle toekomst!

- B. Het bestuur zou bijzonder graag méér afdelingen oprichten. In belangrijkheid staan hierbij voorop:

"Uniformkunde" en
"Nederlandse Krijgsgeschiedenis".

Wie wil een dezer afdelingen gaan leiden? Gaarne bericht!

- C. Bij besluit van het Dagelijks Bestuur, genomen in haar vergadering op 20 mei 1967 zijn opgericht de volgende studie-afdelingen;

1) "Militaire en civiele figuren"

afdelings-correspondent : Luitenant-Kolonel der Kon.Marechaussee
A.J. Weekenstroe, Burgem. Caan van Necklaan 340 Leidschendam.

2) "Militaire muziek"

afdelings-correspondent : Mr. R.A. Schimmel
Voorschoterlaan 60B Rotterdam.

3) "Militaire emblemen"

afdelings-correspondent : S.M. der Intendance B.C. Cats
Orion 20B Amersfoort.

4) "Ridderorden en onderscheidingen"

afdelings-correspondent : Res.Kapitein der Infanterie
J.C. Burger, Verhagen Metmanstraat 100 Rijswijk (ZH).

5) "Militaire genealogie"

afdelings-correspondent : Res.Majoor der Genie b.d.
Ir. Ch.C. van der Vlis, Anna van Burenlaan 59 Haarlem.

6) "Wapens en munitie"

afdelings-correspondent : Res. 1e Int der Artillerie
J. Lenselink, P. Köhlerstraat 10 Rijswijk (ZH).

Wij doen een dringend beroep op onze leden om zich rechtstreeks te melden bij de afdelingscorrespondenten, indien zij willen gaan meewerken aan het werk in de studie-afdelingen of indien zij menen op andere wijze van dienst te kunnen zijn.

AFDELING MILITAIRE MUZIEK

Gaarne wil ik, naar aanleiding van de Mededelingen van het Bestuur van onze Vereniging over het Afdelingswerk, diegenen die zich (onder meer) interesseren voor de Militaire Muziek in zijn verschillende verschijningsvormen verzoeken zich schriftelijk met mij in verbinding te stellen, en daarbij zo mogelijk hun wensen en ideeën over de wijze waarop deze studie-afdeling zal gaan werken kenbaar te maken. Ik zal mij dan een indruk kunnen vormen omtrent het aantal en de wensen van de deelnemers, en aan de geïnteresseerden een voorstel - hetzij schriftelijk, hetzij op een eerste bijeenkomst van de afdeling - kunnen doen over de wijze waarop wij gezamenlijk met het afdelingswerk kunnen aanvangen. Hierbij kan direct worden aangetekend dat reeds thans een goed contact is gelegd met de afdelingscorrespondent van de studie-afdeling (Militaire) miniatuur-figuren, daar deze afdeling zich onder meer meestal interesseert voor de zichtbare verschijningsvormen van de Militaire Muziek, terwijl tezamenbinding met de nog op te richten afdeling uniformkunde onontbeerlijk zal blijken. Persoonlijk ben ik reeds jaren bezig een verzameling gramfoonplaten en geluidsbanden met Militaire Muziek aan te leggen; een derde punt voor onze afdeling is de bestudering van de geschiedenis van de Militaire Muziek, doch wellicht hebben verschillendenuwer nog andere vormen van belangstelling op dit gebied. Ik stel mij dan ook voor zo spoedig mogelijk tot een soort inventarisatie van datgene wat u op de verscheidene in onze afdeling aan de orde komende gebieden zou kunnen bijdragen, zodat een vruchtbare uitwisseling van ideeën en kennis mogelijk zal worden, wat immers het doel van deze (en elke) studie-afdeling moet zijn. **Laat** dit echter diegenen die tot heden weinig of niets aan dit belangstellingsgebied, ondanks hun interesse daarvoor, hebben gedaan, niet afschrikken; zij zijn even welkom !

Mr R.A. Schimmel
Voorschoterlaan 60 B
Rotterdam-16
Tel. 010 - 125174

III. OP VERKENNING VOOR U

- A. Op 13 en 14 juni 1967 houdt Van Stockum's Antiquariaat, Prinsegracht 15 te 's-Gravenhage een veiling van Kunst en Antiek, waarbij voor onze leden interessante stukken onder de hamer zullen komen, zoals:
- nr 46 : Delftsblauw bord met portret J.C.J. van Speyk (o.a.)
 - nr 77 : Kalebasflesje v. Ajaccio met portret van Napoleon (o.a.)
 - nr 226: 230 st. Costuumprentjes, militair, kerkelijk en wereldlijk (staalgravures, met de hand gekleurd)
 - nr 227: Delft, opticaprent : Gesigt van het Ammunitiemagazijn (o.a.)
 - nr 350 :Zinken oorlogscint 1941, door de illegaliteit op de voorzijde de W. van Wilhelmina ingeslagen. Zeldzaam.
 - nr 389: Zilveren penning 50-jarig bestaan Koninklijke Luchtmacht.
 - nrs 395 t/m 407 : Diverse losse en gecombineerde onderscheidingen zoals : Groot-model Kruis Officier Orde Oranje-Nassau, Orde Ned. Leeuw, Eikenkroon v. Luxemburg enz.
- U kunt telefonisch opdrachten geven onder nr 070-116402.

- B. De firma J.L. Beijers, Wed 5-7, Utrecht, hield op 23 en 24 mei 1967 een van haar bekende boekenveilingen, met voor militaire-verzamelaars zéér begerenswaardige boeken.
De opbrengsten waren vaak het dubbele of meer van de richtlijnprijzen!
Om 'n voorbeeld te noemen:
245 uniform-prentbriefkaarten (bijna allen in kleuren) brachten f.110,- op.
De richtlijnprijs was f.40,- à f. 50,-!
Wij zien met belangstelling uit naar 'n volgende veiling van militaria door ~~deze~~ firma, in de hoop, dat het dan gebozene weer van zo hoge kwaliteit is.
- C. De firma Mulder, Gedempt Zuiderdiep 47 te Groningen was verhuurder van costumes en uniformen. Die verhuur is nu stopgezet. Er zijn nog heel aardige uniformen, uniformdelen en andere militaria, die tegen billijke prijs worden verkocht. Ons lid, E. Spandauw (tfn 05900-35776), die deze tip gaf, wil gaarne voor U bemiddelen.
- D. Van boekhandel H. de Bot, Hornerheide 7 te Horn (L) ontvingen wij catalogus 340, waaruit we de volgende nrs lichten:
nr 359 : Trouw moest blijken, fotoboek over de vrije Nederlanders na 15-5-1940. Londen 1945 Prijs : f.8,-
nr 386 : Diverse geïllustreerde uitgaven over de 1e Wereldoorlog (totaal 35.stuks), waaronder "Album de la grande guerre" afl. 5,7,8, 30 t/m 33 en "Pictorial History of the war" 8 afln. Prijs : f. 25,-
nr 387 : Liddell Hart : The other side of the hill. Prijs : f. 10,-
Uit catalogus 341 van dezelfde firma noteren wij:
nr 632 : Napoleons Englandkampf door H. Conrad (1942!) Prijs : f. 5,-
nr 664 : Handbuch der Heeresverwaltung (Intendantur) im Frieden und im Kriege. Berlin 1937 Prijs : f. 6,-
- E. Van het Nederlandsch Antiquariaat (H.J. Tijen), Exel, Lochem, ontvingen wij lijst 97, waaruit voor U mogelijk van belang zijn:
nr 19 : J.A. Jolles, De schuttersgilden en schutterijen in Noord-Brabant, 2 delen, 's-Hertogenbosch 1934, ing. Prijs : f. 45,-
nr 45 : Ph. de Vries, Geschiedenis van het verzet der artsen in Nederland 1941-1945, Haarlem 1949, Prijs : f. 9,-
nr 58 : Schuttersdoelen Amsterdam, staalgravure G.v. Kesteren naar C. Springer, ca 1860 ; 10,5 x 18 cm. Prijs : f. 9,50.
nr 73 : Haarlem, De grote Kerk overweldigd door de soldaten in 't jaar 1578, Getinte Litho ca. 1860 ; 14,6 x 18,8 cm. Prijs : f. 5,50.
Van dezelfde firma noteren wij uit lijst 99 :
nr 138 : H. Seitz, Blankwaffen, ca 448 blz., 318 afbn. 15 kleurenplaten, Prijs : f. 70,-
- F. Van boekhandel-antiquariaat Fa. Langerveld, Nieuwe Binnenweg 110 te Rotterdam ontvingen wij Aanbieding Nr 674, met daarin o.a.s
nr 287 : J.C. Brassier, Soldatenleven in de Indische wildernis; Zutphen 1930, Prijs : f. 9,50.
nr 954 : H.J. Giskes, Abwehr III F., Amsterdam 1949, Prijs : f. 8,50
" 964 : E. van Loeben Sels, Bijdragen tot de Krijgsgeschiedenis van Napoleon Banaparte, Den Haag 1839-1842, 4 dln, Prijs : f. 45,-
- G. Van Burgersdijk en Niermans, Nieuwsteeg 1 Leiden, werd Lijst 210 ontvangen, met de volgende interessante aanbiedingen :
nr 82 : C.A. Geisweit v.d. Netten, De veteraan of de Krijgsbedrijven der Hollanders in België, Nieuwe uitg. A'dam 1839, Prijs : f.20,-

- nr 170 : Ontwerp ter organisatie v.d. Bataafsche gewapende burgermacht, Den Haag 1795, Prijs f. 15,-
- nr 171 : Ordinaris en extraordinaris staat v. oorlegh d'anno 1762. Gelijkijdig handschrift op 2 bldn. fd. bevattend de tractementen, pensioenen e.d. v. de "ruijterije, dragonders, voetvolck, de tien compagniene v. Saxe Gotha, mineurs en sappeurs, Zwitsers, militie voor de Westind. Compagnie " enz. Prijs : f.110,-
- nr 172 : Idem voor 1780, Prijs : f. 110,-
- nr 173 : Idem voor 1781, Prijs : f. 110,-
- H. Menno Hertzberger en Co., Keizersgracht 610, Amsterdam-C, zond ons de veiling catalogus voor de veiling van boeken op 1 juni 1967 en die voor 31 mei 1967. Bij de laatst genoemde veiling werden een aantal boeken m.b.t. de 2e Wereldoorlog geveild tegen tamelijk hoge prijzen. Verder was er deze keer weinig voor onze leden bij. 'n Volgende maal beter!
- I. Nagekomen is nog Lijst 98 van het Nedersaksische Antiquariaat (H.J. Tijenck), Exel.Lochem, waaruit :
- nrs 120 t/m 122. Gravures van Gelein Evertsen, Kornelis Evertsen (2x), Prijs per stuk : f. 12,-
- nr 123 : Ets van Luitenant-Generaal Francois Nicolaas Fagel uit ± 1759 : 19,8 x 12,2 cm, Prijs : f. 12,-
- nr 281 : E.v. Everdingen, Marineschetsen, Haarlem z.j., Prijs : f. 7,50.
- nr 283 : Kaart v.h. Westelijk Front in 6 uitslaande bladen, 1918, Uitg. N.R.C., Prijs : f. 7,-

IV. LOSSE FLODDERS

Losse berichten van her en der over diverse onderwerpen.

- A. Wij ontvingen het jaarverslag 1966 van de Stichting Menno van Coehoorn, waarin onder meer een overzicht van de werkzaamheden van de Stichting; mededelingen over historische vestingwerken (waaruit blijkt met hoeveel zorg en enthousiasme de Stichting waakt over de instandhouding van de vestingwerken in Nederland) en in de bijlagen een artikel door Dr. J. Belonje over "Een stenen beer te Muiden". Het geheel is verfraaid met een viertal mooie foto's. Voor de leden, die het werk van de stichting als begunstiger willen steunen, volgt hier het adres van de secretaris : M.H. Tromplaan 218 te Oegstgeest.
- B. Bij dit bulletin vindt U een folder m.b.t. de Diorema's Spandauw. Wellicht iets voor Uw vakantie ?
- C. Alhoewel wij dachten, dat militaire onderwerpen door de moderne kunstenaars niet meer werden uitgebeeld, kwamen wij bij een bezoek aan de voorjaarssalon 1967 in "Arti et Amicitiae" te Amsterdam tot andere gedachten !
- Wij zagen door o.a.
- van Cees Bolding : "Marinehaven Den Helder bij avond", 'n prachtige aquarel in grijze tinter. Te koop voor f. 350,-
- van Simon Erb : "Legerkamp van de Romeinen" en "Legerkamp van de Spartanen", beide Litho's van 'n indringende kracht en schoonheid. Prijs p.st. f. 400,-.

- D. Ons lid, de Luitenant-Kolonel b.d. Cornelissen de Beer maakt ons attent op een advertentie in de "Kampioen" van mei 1967, waarin te koop aangeboden door Garant N.V. te Noord-Scharwoude een 107-delig zelf te bouwen veldkanon. Model 1736 Louis XIV in hout en koper. Prijs inclusief porto f. 40,-
De vuurmond rijdt op houten spaakwielen met metalen banden.
De affuit is van hout, met werkend hef-mechanisme, Losse lont- en pompstok. Munitiekist met losse kogels etc.
- E. Als bijlage bij de Legerkoerier van april 1967 is gevoegd een kleurenfoto van de A-batterij van de 11e Afd. Rijdende Artillerie, gereed om schuutschoten af te vuren. Jammer dat op de foto zelf in vette zwarte letters de bijbehorende tekst is afgedrukt!

V. NIEUWE UITGAVEN

- A. "Utrecht in de Patriottentijd" door Dr. A. van Hulzen, 314 blzn, 24 blzn. illustraties op kunstdruk, Geh. Prijs : f. 24,50, Uitgave van de Europese Bibliotheek (Gasthuisstraat 12, Zaltbommel).
In dit fraai verzorgde boek schetst de auteur de woelige jaren van de patriottentijd in Utrecht aan de hand van de raadsnotulen en de talrijke in die dagen uitgegeven pamfletten. Onder meer wordt het neerslaan van de patriottische beweging door Pruisische troepen behandeld. Een lijst van de Utrechtse burgemeesters van 1780 tot 1787, een echronologisch overzicht en een uitgebreid personenregister completeren het boek.
- B. Mogen wij de aandacht nog eens vestigen op de mogelijkheid om bij het secretariaat (tegen inkoopprijs!) te bestellen:
"Die Rückladungs-Gewehre", 'n photo-mechanische herdruk van het in 1876 door A. Mattenheimer bewerkte boek over de geschiedenis van het ontstaan en de ontwikkeling van de achterlader!. De normale winkelprijs is f. 45,-
- C. Van het Bureau Maritieme Historie van de Marinestaf ontvingen wij het 1e deel van het "Mededelingenblad". Dit boekwerk bevat een bijdrage tot de studie van de maritieme geschiedenis van Nederland in de vorm van een zeer uitvoerig, goed gedocumenteerd en van illustraties voorzien artikel door Mr. J.M.G.A. Drongers over:
"De Admirals van het Koninkrijk Holland " (1806-1810)
Alleen al aan de geraadpleegde bronnen kan men zien met welk een ongelofelijke precisie de auteur alle voorhanden gegevens heeft samengevoegd tot een boeiende studie over de marine en speciaal over de vlagofficieren van die marine tijdens het Koninkrijk Holland onder Napoleon's broer Lodewijk.
Wij hopen, dat deze studie door vele evenwaardige gevolgd zal worden. Wij wensen de medewerkers van het bureau maritieme historie geluk met dit initiatief.
- D. Wij namen kennis van het boekje "153 Jaar Oranje-Nassau-Kazerne 1814-1967" waarin door ons lid, de Majoor H.A. Treu, het historische overzicht werd geschreven, voorzien van enige fraaie foto's. Het boekje verscheen naar aanleiding van de voltooide restauratie van de Kazerne te Amsterdam.
Dat verklaart ook het uitvoerige restauratie-overzicht, dat erin is opgenomen. Het boekje is niet in de handel.

- E. Aan "The Bulletin" van "The military historical society" ontleen wij het bericht, dat onder het merk EMI-records (nr ZLB 2072) een nieuwe plaat met militaire marsmuziek is uitgekomen, getiteld: "Marching with the Royal Scots".
- F. In de series "Bellona Military Vehicle Prints" (uitgave van Merberlen Ltd. Badgers Mead, Hawthorn Hill, Bracknell, Berks., England) verscheen serie 10 met daarin:
 - 1) de Duitse 15 cm GW Lorraine Schlepper (1942)
 - 2) A7V Sturmpanzerwagen (1e Wereldoorlog)
 - 3) Carro armato Tipo M13/40 tank
 - 4) Panzerjäger 38(t) Marder III.

VI. UIT DE VAKPERS

- A. "De Onderofficier" van april 1967 bevat een kort artikelletje over Koninklijke onderscheidingen en wel de orde van de Nederlandse Leeuw en de orde van Oranje-Nassau.
- B. De Algemene Vereniging van Nederlandse Reserve-Officieren bestaat 50 jaar (onze felicitaties!). Ter gelegenheid daarvan is het mei-nummer van hun orgaan een jubileumnummer geworden. Van de 43 bladzijden zijn er 18½ gevuld met advertenties. Overigens bevat dit jubileumnummer voor de historisch-geïnteresseerden niets bijzonders, hetgeen wij betreuren.
- C. Ons aller "Spiegel Historicael" (Wanneer zullen wij er weer eens een ontvangen?) bevat in het juni-nummer een artikel van de heren Akveld en Bruyn, getiteld "Een ooggetuige over Chatham".
- D. "The Bulletin" van de "Military historical Society" bevat in het mei-nummer een artikel over de Regiments-muziek van het Korps "The King's Shropshire Light Infantry" door G. Archer Parfitt.
- E. "Polsslag", het orgaan van de Vereniging van Officieren van de Geneeskundige Troepen publiceert in het mei-nummer het antwoord van onze vereniging op de vraag, wanneer precies de Geneeskundige Troepen zijn opgericht. Vanaf deze plaats danken wij Luitenant-Kolonel van Ojen jr. nogmaals voor de zorg aan dat antwoord besteed.
- F. "Alle Hens" van mei 1967 is bijna geheel gewijd aan de 60-jarige Onderzeedienst met flitsen uit verleden en heden.
- G. "Vokl" het orgaan van de Vereniging van Officieren van KL en KLu bevat (mei-nummer) een overzicht van geschiedenis en taak van de vliegbasis Leeuwarden.
- H. "De Legerkoerier" van april 1967 wijdt een artikel aan de uitreiking van een nieuw vaandel aan het regiment Stoottroepen op 21 maart 1967 door Z.K.H. Prins Bernhard in de Generaal Spookkazerne te Ermelo.
- I. "Ons Leger" gaf in mei wederom de "Parade der strijdkrachten" uit ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin. Uit de inhoud vermelden wij de artikelen: "25 jaar korps Commando-troepen" door R. Rozendal en "Artsen en oorlogen" door Dr. J. Kater. Ook het artikel van Luitenant-Kolonel R. van Yperen, getiteld "Iets over de geschiedenis der militaire muziek" zal velen onzer leden interesseren. Tot slot mogen wij de bijdragen van onze leden G.T. Campagne en Majoor L. Verhoeff resp. over "Een militaire rechtspraak in de achttiende eeuw. het einde van een carrière" en "Soldaten-folklore, deel V" zeker niet onvermeld laten!.

- J. Om te besluiten met "Sinte Barbara", orgaan van de Vereniging Officieren Artillerie, dat in het mei-nummer onder meer een aanvullend artikel bevat over het Artillerie-arsenaal te Mechelen door Mr. J. J. Beyerman.

VII. ARTIKELEN DOOR EN VOOR ONZE LEDEN

Bijnamen in het oude Duitse leger

door H. Muller, Majoor der Koninklijke Marechaussee,

Vele regimenten van het Duitse leger, dat na de verloren slagen van Jena en Auerstädt in 1808 ontstond en dat in 1919 weer verdween, zijn - evenals dat nu nog in het Britse leger voorkomt - getooid geweest met bijnamen. Deze namen werden meestal ontleend aan gebeurtenissen uit de geschiedenis van het regiment ofwel ze hadden betrekking op de tradities, garnizoenen, uniformen o.i.d. van dat regiment. Vele van deze bijnamen zijn soldaten-humor in optima forma.

De grotere eenheden (wapens, dienstvakken, wapenonderdelen) werden als volgt aangeduid:

Infanterie	:	Sandhasen
Jäger	:	Laubfrösche
Kürassiere	:	Mehlsäcke (vanwege de witte uniform!)
Husaren	:	Strippenjungs
Ulanen	:	Paddenstecher
Chevaulegers	:	Schwalangschörs (reden mij onbekend)
Feldartillerie	:	Bomben (naar de springende granaat op hun schouderbedekking)
Fusziartillerie	:	Bunsköpfe
Telegraphen Bataillons	:	Drahtzieher
Train Abteilungen	:	Kolonne Brrr!

De redenen, welke tot deze namen aanleiding hebben gegeven zullen voor de meesten zonder meer wel duidelijk zijn.

Voor de regimenten en soortgelijke eenheden heb ik de volgende namen gevonden :

1. Garde Rgt. zu Fusz : Erstes Regiment der Christenheit of ook wel 1. Hieb. Bij parades stond dit gardekorps op de rechtervleugel.
2. Garde Rgt. zu Fusz : Hammels. Het verhaal gaat, dat dit regiment in 1870 bij vergissing een kudde schapen heeft aangevallen.
Garde Fusilier Rgt : Malkäfer. Onstreeks 1830 kwam dit regiment elk jaar in mei van Spandau naar Potsdam om te oefenen.
Kaiser Franz Garde Grenadier Rgt. Nr. 2 : Bluthunde. Scheldnaam, gebruikt door opstandelingen in 1848.
Inf. Rgt. Freiherr von Sparr (3. Westf.) Nr 16: Hacketäuer, Hacke tau wil hetzelfde zeggen als Hau Zu, de strijdkreet van dit regiment in de vrijheidsoorlogen 1813-1815.
Füs. Rgt. von Steinmetz (Westpr.) Nr 37 : Wurstmacher. Het regiment had eens een eigen slachthuis.
Inf. Rgt. Herzog Karl von Mecklenburg-Strelitz (6. Ostpr.) Nr 43: Hundepauker. In 1867 werd bij Königgrätz een Oostenrijkse paukenwagen veroverd, die door een St. Bernhard werd getrokken.
4. Thüringisches Inf. Rgt. Nr 72: Abkocher. Volgens de overlevering wilde dit regiment eenmaal vlak voor een gevecht nog gaan koken.

Groszherzoglich Mecklenburgisches Füs. Rgt. Nr 90 Kaiser Wilhelm:
Löwenjäger. Door leden van dit regiment is eens een ontsnapte
leeuw doodgeschoten.

Königs Inf. Rgt. (6.Lothar.) Nr 145 : Schnürschuh Regiment.

Laarzen met veters zijn bij dit onderdeel in beproeving geweest.

9. Badisches Inf. Rgt. Nr 170 : Kuhmörder. Op manoeuvre zou eens een
koe gedood zijn.

2. Westf. Husaren Rgt. Nr 11 : Tanzhusaren. Het regiment is in Krefeld
in garnizoen gekomen, omdat een Krefelds meisje de keizer dit
gevraagd zou hebben, zodat voor haar en haar vriendinnen voldoende
danspartners aanwezig zouden zijn.

Wij vervolgen volgende keer met bijnamen naar aanleiding van garnizoen
of landstreek.

B. HET KARAKTER VAN HET BRITSE LEGER AAN HET VLAAMSE FRONT , 1914-1918,

(ontleend aan "The Spanish Farm Trilogy"

van R.H. Mottram, London 1927, 800 bladz.).

door Prof. Ir. J.W. Bonebakker.

De hoofdpersoon van deze trilogie, Geoffry Skene, is geen beroeps-
officier maar een architect verbonden aan het bouwbureau van een diocees
in een Engelse provinciestad. Dit beroep had hij al twintig jaar uitge-
oefend toen hij in augustus 1914 als vrijwilliger dienst nam in de legers
van Kitchener. Skene werd ingedeeld bij één van de New Army bataljons,
gerecruteerd door een moederlijke ex-kolonel van de Territorials. De op-
leiding, de training en vorming van deze jongens was toevertrouwd aan de
kapitein-adjudant, de enige gewezen beroepsofficier bij dit infanterie-
bataljon, die in zijn jonge jaren "a famous and celebrated polo player"
was geweest. Hij had in 1912 ontslag genomen uit een beroep waaraan hij
veel meer hechtte dan men hem zou aanzien, maar was bij het uitbreken
van de oorlog onmiddellijk weer in actieve dienst hersteld.

Hij voelde instinctief dat deze vrijwilligers "materiaal" waren,
waarvan Britse beroepsofficieren vroeger alleen maar hadden kunnen dro-
men (indien ze konden dromen). Steunend op eigen oorlogservaring in
Zuid-Afrika, en met gezond verstand en tact, had hij dit ruwe materiaal
behoorlijk getraind tegen de tijd dat hij met dit bataljon naar Frankrijk
ging.

Vóórdien was Skene overgeplaatst naar een ander kamp ergens in
Engeland, en opgeleid tot officier. Een typische burger-officier, onbe-
wust van de militaire tradities waarvan zijn beroeps-collega's zich zo
sterk bewust waren - zonder het te tonen. Skene, een kersvers tweede-
luitenant van tegen de veertig, komend uit een gevestigd bestaan, ver-
trekt naar zijn onderdeel achter het front.

Hij vindt er:

"a happy-go-lucky khaki crowd, whose slang, mixed with Indian words
"learned from old regular soldiers, makes cheerful attempts at anglicized
"Frèñch phrases".

Wanneer hij zich meldt bij zijn stafkwartier, ondergebracht in een
eeuwenoude boerderij, blijkt zijn commandant - een beroepsofficier - in
een gesprek met de Franstalige boerin te zijn vastgelopen. Skene, die als
architect stages in Frankrijk heeft gemaakt, interrumpeert in het Frans
om de zaken recht te zetten. De ander staat perplex, zoiets was hem nog
nooit overkomen; maar tegen deze onbevangen, beminnelijke jongere col-
lega maakt hij geen aanmerking.

Het type Engelsman - zoals Skene - dat tegen het einde van 1915 het beroepselement in de British Expeditionary Force overstroomde, was door een ruw soort natuurlijke selectie getrokken uit de miljoenen van Kitcheners vrijwilligers. Beneden dit soort officieren stond de massa die niet de schoolopleiding, het initiatief of de ambitie bezat om in rang op te klimmen. Boven Skene en de zijnen stond het kleine aantal beroepsofficieren die bijna zonder uitzondering en noodgedwongen staffuncties vervulden. Op hun eigen niveau waren zij zo een honderdduizend man, compagnies- en batterijcommandanten en dergelijke. Zij kwamen uit twee hoofdbeddingen van de Engelse middelklasse; de ene - zoals Skene - "from the professional and cultured circles", de andere "from the business and speculating crowd".

De jongens afkomstig van de public schools waren geheel of bijna geheel opgenomen in het corps der beroepsofficieren. De handwerksman, hoe geschoold en bekwaam ook, werd maar heel zelden officier.

Dit Britse leger-nieuwe-stijl vormde een scherp contrast met de legers der andere oorlogvoerenden. Deze Britten - vrijwilligers - waren ongetwijfeld minder "militair", minder "officier" dan de mannen uit andere landen waar dienstplicht een vertrouwde traditie was.

Prachtig is de beschrijving van de "Divisional Horse Show", voorjaar 1916, ver achter het front in Vlaanderen. Het weer werkt mee - een klare droge april. Het landschap is ons vertrouwd door zijn overeenkomst met het Hollandse. Maar ik moet mij beperken tot die passages die ons typische trekjes laten zien van deze Britse militairen. Hier volgen er enkele, onvertaald.

Next day, the big pasture where the Lys skirts Hondebecq looked something like an English country racecourse. Round the white-palinged track ambled English Yeomanry Officers, Masters of Hounds some of them; grooms from regular Infantry battalions accustomed to playing polo in India; gunner Non Commissioned Officers on mounts groomed to the nines, with their Artillery air of "We're as good as the Cavalry any day". Here and there a perplexed guest - some big local farmer or wine merchant, trying to understand why English Infantry officers ride so indecently well, or where on earth all the transport came from.

(wordt vervolgd)

VIII KRIJGSMACHT AGENDA

A. Aanvullingen voor mei en juni :

1) mei

31. 1809 : De Hollandse Rijdende Artillerie neemt deel aan de bestorming van Strahlsund.
5. 1849 : Uitreiking bataljons-vlaggen o.a. aan het 2e bataljon Grenadiers met het opschrift "Prins Alexander der Nederlanden.
10. 1928 : Eerste steenlegging door H.K.H. Prinses Juliana voor het historisch museum Grenadiers en Jagers te Waalsdorp.
26. 1948 : Naamsverandering van het Regiment Grenadiers en het Regiment Jagers in Garderegiment Grenadiers en Garderegiment Jagers.

- 26. 1960 : Uitreiking van een nieuw vaandel aan het Garderegiment Grenadiers door Hare Majesteit Koningin Juliana te Vught.
- . 1953 : Reorganisatie van het Garderegiment Grenadiers en Jagers tot twee afzonderlijke Garderegimenten.
- . 1846 : Vervanging van het vaandel van de Afdeling Grenadiers door een vaandel voor het Regiment Grenadiers en Jagers.

2) juni

- 14. 1807 : De Holl. Comp. Rijd. Art. No 1, onder commando van Kapt. van Brienon van Oosterom neemt deel aan de slag bij Friedland. De 2e Luitenant Kraemer wordt benoemd voor zijn dapper gedrag tot Ridder in het Legioen van Eer.
- 15. 1815 : De Batterij Rijd. Art. van Kapt. Bijleveld onderscheidt zich bij Fransne door het terugtrekken van Nassause infanterie af te schermen.
- 16. 1815 : Kapt. Gey leidt bij Quatre Bras zijn kanonniers als cavaleristen ten aanval en onttrekt de Fransen de door hen veroverde Nederlandse vuurmonden.
- 26. 1815 : De 1e Luit. Reintjes van Veerssen schiet met 2 stukken de brug van de vesting Peronne open, laat onmiddellijk opstijgen en neemt de voorstad in, waarna de vesting zich overgeeft.
- 26. 1794 : De Nederlandse Rijd. Art. neemt deel aan de slag bij Fleurus.

B. Agenda voor Juli.

- 1. 1913 : Oprichting Luchtvaartafdeling.
- 1. 1939 : Luchtvaartafdeling wordt Wapen der Militaire Luchtvaart.
- 1. 1948 : Het Wapen der Mil. Luchtvaart ontving een eigen vlag, die voor het eerst op deze dag werd gehesen.
- 1. 1950 : Oprichting Regimenten Veld-Artillerie van Essen, "Prins Frederik" en "Prins Maurits".
- 1. 1950 : Oprichting Luchtdoelartillerie-school.
- 1. 1950 : Opheffing 3,4,7 en 8 Regt. Veld. Artillerie.
- 1. 1950 : Opheffing 2 Regt. Luchtdoel-Artillerie.
- 1. 1950 : Reorganisatie van de Garderegimenten Grenadiers en Jagers tot één Garderegiment.
- 6. 1965 : Uitreiking van het huidige vaandel van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene door Z.H.K. de Prins der Nederlanden te Schalkhaar.
- 7. 1829 : Oprichting door Koning Willem I van de Afdeling Grenadiers en twee Jagerbataillons
- 9. 1928 : Opening van het historisch museum Grenadiers en Jagers door Z.K.H. Prins Hendrik.
- 10. 1584 : Prins Willem I (Willem de Zwijger) gestorven te Delft.
- 11. 1922 : Erkenning bij K. B. van het vaandel van de Troepenmacht in Suriname (1e vaandel).
- 11. 1302 : Guldensporenslag bij Kortrijk o.l.v. Ridder Jan van Renesse (van het eiland Schouwen)
- 12. 1955 : Uitreiking van het huidige vaandel van het Garderegiment Jagers door Z.K.H. de Prins der Nederlanden te Vught.

13. 1949 : Vaandel van het Garderegiment Grenadiers voorzien van de opschriften "Ypenburg 1940" en "Ockenburg 1940".
19. 1867 : Oprichting "Nederlandsche Vereeniging tot het verlenen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog", in 1895 ongedoopt in "Nederlandsche Roode Kruis".
26. 1960 : Uitreiking van het huidige vaandel van het Garderegiment Grenadiers H.M. Koningin Juliana te Vught.
27. 1227 : (Sint Pantaleonsslag). Slag bij Ane (Dr). o.l.v. Ridder Rudolf van Coevorden.
28. 1809 : De Hollandse Rijdende Art., verenigd met de Fransen, neemt deel aan de slag bij Talavera de la Reina in Spanje.

C. Agenda voor AUGUSTUS

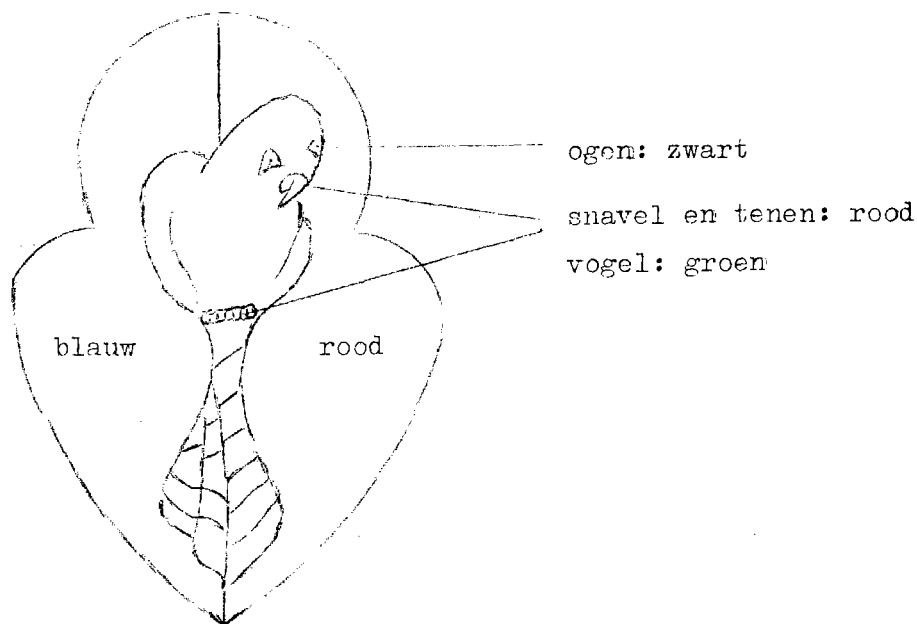
3. 1809 : De Hollandse Rijdende Art. trekt bij Woensdrecht over de Schelde onder commando van Lnt. Liszt en bestookt invallende Engelse oorlogsschepen.
5. 1939 : Verjaardag van H.K.H. Prinses Irene.
7. 1812 : Slag bij Borodino, waar o.a. de Holl.Rijd.Art. zich onderscheiden heeft.
7. 1831 : De sie. Rijd.Art. van Lnt. Wieherlink onderscheidt zich te Kempt (B) door onder hevig vijandelijk vuur kalm terug te trekken. De Husaren Nr 6 komen te hulp en ontzetten de sie.
8. 1831 : Vervolgung der Belgen bij Hasselt.
11. 1809 : Slag bij Almonacid, waar de Holl.Rijd.Art. zich door Kundigheid onderscheidt.
12. 1831.: De Belgen worden bij Louven verslagen.
15. 1945 : Oprichting Artillerieschool.
17. 1917 : Oprichting Marine Luchtvaart-Dienst.
23. 1328c: Slag bij Kassel in Zuid-Vlaanderen. Nicolaes Zannekin sneuvelt.
26. 1813 : Slag bij Katsbach. De batterij Holl.Rijd.Art. van Lnt Ramser houdt stand, niettegenstaande de herhaalde er op uitgevoerde vijandelijke charges.
27. 1942 : Het Wapen der Mil. Luchtvaart (K.N.I.L.) ontving een vaandel, gedecoreerd met het Ridderkruis der Militaire Willemsorde der 4e klasse.
29. 1672 : Opheffing van het Beleg van Groningen, verdedigd onder bevel van Karl Rabenhaupt, Baron van Sucha. (Groningen constant, 't behoud van 't land!)

D. Wij kregen voor deze rubriek enige waardevolle aanvullingen van de Luitenant-Kolonel Albarda en de Kapitein der Grenadiers H.F. Fabri. Wij verzoeken onze leden mede te helpen bij het **completeren** van deze rubriek. Uw aanvullingen zijn welkom!
In de toekomst hopen wij een complete agenda uit te kunnen geven.

IX VRAAG EN AANBOD

- A. Gevraagd : boeken, publicaties, krantenknippels, prenten en uitrustingsstukken e.d., betrekking hebbend op Grenadiers en Jagers. / Stichting Handhaving Traditiën Grenadiers en Jagers, p/a Kramersgildeplein 84 Arnhem. / Geen koop. Vergoeding van verzendkosten.

- B. Gevraagd : Emblemen van het leger van vóór 1940.
Veel ruilmateriaal aanwezig.
C. Coenders, Vogelenzanglaan, 3, Breda.
- C. Wij wijzen de adverteerders erop, dat opgave van de tekst van een annonce onder "Vraag en aanbod" voor ieder bulletin opnieuw dient te geschieden!
- D. Wie helpt ons aan de betekenis van het afgebeelde embleem?
Antw. gaarne aan het secretariaat.

X. BESLUIT

- A. Weet U, dat U propaganda voor het werk van onze vereniging maakt, indien U bij bestellingen naar aanleiding van publicaties in ons bulletin, de naam van onze vereniging als bron van wetenschap vermeldt ?
- B. Copy voor het augustusnummer gaarne vóór 1 augustus 1967 bij het secretariaat.
- C. Voor de excursie op 9 juni 1967 naar Den Helder gaven zich 24 personen op. In het volgende bulletin hopen we verslag uit te brengen.
- D. Last but not least : Heeft U al eens een lid voor onze vereniging geworven ?

